

JAKOSTNÍ SLADOVNICKÉ JEČMENY SPOLEČNOSTI SELGEN, a.s.

Jan KROUSKÝ a tým šlechtitelů SELGEN, a.s.

Selgen a.s.

AKSAMIT

Sladovnický ječmen Aksamit je novinkou v sortimentu sladovnických odrůd. Tato odrůda registrována v roce 2007 je doporučena komisí při Výzkumném ústavu pivovarském a sladařském (VÚPS) pro výrobu Českého piva. České pivo je chráněné zeměpisné označení v rámci Evropské unie, o které Česká republika několik let usilovala. Tuzemské pivo je podle odborníků jedinečné, a to jak díky používání vysoce kvalitních surovin a to především odrůd ječmene a chmele, pocházejících z přesně vymezených oblastí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, tak i historicky – tradiční technologie výroby.

Aksamit se díky svým kvalitativním parametrům dostal na seznam odrůd preferovaných sladovnou Prazdroje, která počítá s nákupem již ze sklizně 2009. Na jaře roku 2009 proběhnou v Plzni pilotní sladovnické a pivovarské zkoušky, které rozhodnou o dalším rozšíření této odrůdy. Díky specifickým jakostním parametrům se již dnes dostává do povědomí významných pivovarských skupin.

Aksamit je polopozdní ječmen s vysokými výnosy zrna ve všech výrobních oblastech. Vyznačuje se vysokou odolností zejména proti padlí travnímu a proti rynchosporiové skvrnitosti, dobrou výtěžností předního zrna a sladovnickou jakostí vhodnou pro výrobu Českého piva.

Výnosy zrna

Aksamit byl zkoušen v pokusech ÚKZÚZ v letech 2004 - 2007 na mnoha lokalitách ve všech výrobních oblastech. V kukuřičné výrobní oblasti dosáhl průměrného výnosu $5,22 \text{ t}\cdot\text{ha}^{-1}$, tj. 106,3% průměru kontrolních odrůd, v řepařské a obilnářské oblasti $7,36 \text{ t}\cdot\text{ha}^{-1}$ (104,5%), v bramborářské a píceňářské oblasti $6,28 \text{ t}\cdot\text{ha}^{-1}$ (108,6%). Výnosy zrna odrůdy Aksamit byly ve všech výrobních oblastech na vysoké úrovni.

Agromické a hospodářské vlastnosti

Délkou stébla se neliší od kontrolních odrůd. Odrůda Aksamit má střední odolnost proti poléhání a lámání stébla, podle délky vegetační doby patří mezi polopozdní odrůdy, má dobrou odolnost proti porůstání. Zrno je středně velké s jemně zvrásněnou pluchou světle slámové bar-

vy, výtěžnost předního zrna je dobrá. Dokáže vytvořit vysoký počet klasů na 1m^2 .

Odolnost proti chorobám

Aksamit je plně odolný proti padlí travnímu, jeho rezistence je dána přítomností genu **ML0**. Proti rzi ječné a komplexu hnědých skvrnitostí má Aksamit střední odolnost, proti rynchosporiové skvrnitosti odolnost velmi dobrou a proti fuzariózám klasu střední až středně dobrou. Celkově lze hodnotit jeho zdravotní stav jako dobrý.

Výsledky pokusů ÚKZÚZ s různou úrovní chemické ochrany proti houbovým chorobám ukazují, že odrůda pozitivně reaguje na fungicidní ošetření zvýšením výnosu zrna. V průměru let 2004-2007 byl výnos v porovnání s neošetřenou kontrolou v kukuřičné výrobní oblasti 103,7%, v řepařské a obilnářské oblasti 105,8% a v bramborářské a píceňářské oblasti 111,3%.

Sladovnická jakost

Jak již bylo zmíněno, Aksamit patří mezi odrůdy vhodné pro výrobu Českého piva. Slad vyrobený ze zrna odrůdy Aksamit je vysoce extraktivní (82,9%), relativní extrakt a Kolbachovo číslo mají nižší hodnoty, výhodné právě pro výrobu českých piv. Ukazatel sladovnické jakosti má hodnotu 3,6 bodů, což je u sladů vhodných pro výrobu Českého piva dáno odlišnými požadavky na jednotlivé parametry (viz. odrůda Tolar, která je pro výrobu českého piva používána v současnosti) (Tab. 1).

Agrotechnická doporučení

Aksamit nemá specifické požadavky na agrotechniku. Jedná se o intenzivní sladovnickou odrůdu jarního ječmene, která při dodržení správné agrotechniky poskytuje vysoký výnos zrna ve všech oblastech pěstování. Proti nejvýznamnější chorobě jarního ječmene, padlí travnímu, není nutné aplikovat fungicidy. Ostatní choroby je nutno sledovat a v případě nebezpečí jejich rozšíření je chemické ošetření žádoucí. Přehoustlé porosty, u kterých je nebezpečí polehnutí, doporučujeme ošetřit morforegulátory.

SEBASTIAN

Odrůda sladovnického jarního ječmene Sebastian byla v České republice registrována v roce 2005. V současné době je Sebastian jednou z nosných odrůd sladoven Soufflet a patří k nejpěstovanějším odrůdám ČR. Sebastian byl vyšlechtěn ve firmě Sejet Plante-foraedling (Dánsko), výhradní zastoupení v ČR má Selgen, a.s.. Sebastian již byl registrován také v Německu, Francii, Dánsku, Velké Británii, Polsku a Litvě, je zkoušen v oficiálních pokusech v celé řadě dalších zemí s předpokladem registrace.

Sebastian je vysoce jakostní, velmi výnosná, krátkostébelná, polopozdní sladovnická odrůda, vhodná do všech oblastí pěstování ječmene v ČR. Vynikající sladovnická jakost a dobré hospodářské vlastnosti jsou důvodem, proč o tuto odrůdu mají zájem sladovny a pivovary. Již v druhém roce od svého povolení, v roce 2006, se již zařadil na druhé místo v rozsahu množitelských ploch v České republice (14,05%).

Výnosy zrna

Sebastian byl zkoušen v pokusech ÚKZÚZ v letech 2003 – 2007. V kukuřičné výrobní oblasti dosáhl průměrného výnosu 6,39 t.ha⁻¹, což je 103,8% průměru kontrolních odrůd, v oblasti řepařské 7,67 t.ha⁻¹ (103,3%), v oblasti obilnářské 6,65 t.ha⁻¹ (105,0%) a v oblasti bramborářské 6,07 t.ha⁻¹ (108,6%). Z uvedených výsledků je zřejmé, že odrůda Sebastian nachází uplatnění ve všech oblastech pěstování jarního ječmene.

Agronomické a hospodářské vlastnosti

Sebastian je odrůda krátkostébelná, přibližně o 8 – 10 cm kratší než kontrolní odrůdy, středně odolná proti poléhání, středně odolná až odolná proti lámání stébel. Ačkoliv se v době metání příliš neliší od ostatních odrůd, plné zralosti dosahuje o 1 až 2 dny později, jedná se tedy o odrůdu polopozdní. Sebastian velmi dobře odnožuje a je schopen vytvořit velké množství klasů na jednotku plochy, což je jedna z důležitých složek výnosu. Zrno je středně velké, výtěžnost předního zrna je středně vysoká až vysoká.

Odolnost proti chorobám

Proti důležitým chorobám vykazuje Sebastian střední až velmi dobrou rezistenci. Odolnost proti padlí travnímu má tato odrůda střední, proti rzi ječné dobrou až velmi dobrou. Proti komplexu hnědých skvrnitostí a proti rynchosporiové skvrnitosti je Sebastian středně rezistentní, odolnost proti nespecifickým listovým

skvrnitostem je velmi dobrá. Z hlediska možného výskytu mykotoxinů v zru a sladu je významná dobrá odolnost proti napadení klasů fuzariozou.

Dle výsledků ÚKZÚZ za období 2003 - 2007 odrůda Sebastian reaguje na fungicidní ošetření výrazným zvýšením výnosu. V průměru byl výnos v porovnání s neošetřenou variantou v kukuřičné oblasti 106,9%, v řepařské a obilnářské oblasti 109,8%, v bramborářské a pínčinářské oblasti 111,8%.

Sladovnická jakost

V odrůdě Sebastian se podařilo úspěšně zkombinovat vysoký výnos zrna, dobré hospodářské vlastnosti a vynikající sladovnickou jakost.

Obsah dusíkatých látek v zru ječmene je v optimálních mezích pro tento znak (10,4%). Extrakt sladu je jeden z nejdůležitějších parametrů kvality, Sebastian dosáhl vynikající hodnoty 83,3%. Rovněž relativní extrakt při 45°C (39,1%) a Kolbachovo číslo (44,9) jsou na optimální úrovni, diastatická mohutnost je vysoká (405 jWK). Dalším velmi důležitým znakem je dosažitelný stupeň prokvašení, který je výrazně nadprůměrný (82,3%). Friabilita (křehkost) sladu má velmi dobrou úroveň (84%) a obsah beta-glukanů ve sladině má příznivou hladinu (180 mg.l⁻¹). Souhrnné vyhodnocení sladovnické jakosti z těchto parametrů za období 2003 - 2006 potom dává výbornou hodnotu USJ 7,1 bodů (Tab. 2).

Agrotechnická doporučení

Sebastian je intenzivní odrůda schopná poskytnout vysoké výnosy kvalitního zrna ve všech oblastech pěstování sladovnického ječmene. Vzhledem k velmi dobré odnožovací schopnosti je možno snížit výsevek asi o 0,5 mil. klíčivých zrn na hektar. Sebastian výrazně reaguje na fungicidní ošetření porostů, zejména v letech se silným infekčním tlakem chorob.

Postavení na trhu

V roce 2008 byl Sebastian s více jak 15 % množitelských ploch nejpěstovanější odrůdou jarního ječmene v rámci České republiky. Sebastian je díky jedinečné kombinaci vysokého výnosu a špičkové kvality nosnou odrůdou firmy Soufflet a pro nejbližší sezony se počítá s upevněním jeho pozice u největšího domácího producenta sladu. Za zmínku stojí i jeho zásadní podíl na exportu sladu z České republiky.

Kontaktní adresa

Ing. Krouský Jan, obchodní ředitel, Jankovcova 18, Praha 7, 17037, Česká republika, <http://www.selgen.cz>, selgen@selgen.cz